

Wolf polariseert ook in Duitsland

[Achtergrond](#) - 2 juni 2023 - Auteur: Sam de Graaff

In Duitsland vond donderdag de lanceringsbijeenkomst plaats voor een dialoogreeks over de wolf. Zo ambtelijk als het klinkt, zo verhit is het debat. Een debat waarin een bijzondere rol is weggelegd voor Ursula von der Leyen, de voorzitter van de Europese Commissie.

Het was een mijlpaal, in 2018. Na pakweg honderdvijftig jaar keerde de wolf terug in Nederland. Definitief terug, want na enkele eerdere waarnemingen bleek een wolf zich vanuit Duitsland te hebben gevestigd op de Veluwe. Een jaar later volgde de tweede. Inmiddels telt Nederland vier roedels – wolvenfamilies van twee tot tien dieren – plus enkele paartjes. Die terugkeer deed ook een discussie ontbranden: is er in Nederland wel ruimte voor de wolf?

In Duitsland speelt eenzelfde discussie, alleen begon die wat eerder. Ergens na de millenniumwisseling, toen de wolf na anderhalve eeuw zijn rentree maakte in de Duitse bossen. Net als in Nederland kwam de wolf vanuit oostelijke richting het land binnen: het eerste welpje werd in 2000 geboren op de Muskauer Heide, in de oostelijke deelstaat Saksen.

De Duitse grond bleek vruchtbare grond. Jagend op reeën en zwijnen (en ja, soms ook schapen), verspreidde hij zich vanuit Saksen in noordwestelijke richting. Door Brandenburg, Saksen-Anhalt, Mecklenburg-Voorpommeren en Nedersaksen, naar de Nederlandse grens. In 2022 werden 161 roedels, 43 paren en 21 eenlingen geteld, naar schatting goed [voor zo'n 1200 Wölfe](#) in totaal.

Op wolven mag in Europa niet zomaar worden gejaagd. De [beschermde status](#) van het dier werd al in de jaren zeventig vastgelegd in het verdrag van Bern en later bevestigd in de Habitatrictlijn. Bij uitzondering [mogen wolven worden gedood](#), de precieze regels verschillen per land. Maar: bij uitzondering.

Als het aan een flink aantal Duitse (en Nederlandse) boeren ligt, komt daar verandering in. Zij zien de wolven als een bedreiging voor hun vee. Toenmalig minister voor Landbouw Julia Klöckner (CDU) stak hen een hart onder de riem. "Zoals de wolf onze bescherming verdient, verdient ook het vee dat." Om haar standpunt kracht bij te zetten, kwam ze met wat cijfers: doodden wolven in 2006 nog veertig dieren op boerderijen, in 2019 waren dat er 2900 (en in 2021 al meer dan drieduizend). Duitse schaapherders kunnen overigens compensatie

aanvragen, zowel voor geleden schade [als voor preventie](#).

Vorig jaar vonden tegenstanders van de wolf plots een machtsfactor van jewelste aan hun zijde: Ursula von der Leyen, voorzitter van de Europese Commissie, voormalig Duits minister van Defensie, én paardenliefhebber bij uitstek. In september had Von der Leyen, een begenadigd ruiter, dramatisch nieuws ontvangen: haar [30-jarige pony Dolly](#) was gedood door een wolf. De dader was een mannetje, codenaam GW950m, die al langer te boek stond als 'probleemwolf'. Er was zelfs een jachtvergunning afgegeven, maar voor Dolly kwam die te laat. Voor andere prooien ook, trouwens: GW950m loopt voor zover bekend nog altijd vrij rond.

Von der Leyen liet het er niet bij zitten. Ze schreef een (niet-openbare) brief aan de CDU-fractie in het Europees Parlement, of het niet eens tijd werd om te kijken naar de beschermde status van de wolf. Ze liet, [zo schrijft Politico](#), zelfs haar eigen ambtenaren onderzoek doen.

Voorstanders van de wolf zijn er ook. Sterker nog: ze zijn in de meerderheid. Volgens een [enquête van natuurorganisatie Nabu](#), uitgevoerd door peiler Forsa, staat 77 procent van de Duitsers redelijk tot zeer positief tegenover de vraag of de wolf in Duitsland thuishoort - al zullen tegenstanders hen waarschijnlijk betichten van stedelijke naïviteit.

Natuurbeschermers benadrukken dat wolven vooral jagen op wilde dieren, en daarmee bijdragen aan het op peil houden van de wildstand. Loslopende honden vormen bovendien [een groter gevaar](#) voor vee dan wolven. Aanvallen op mensen zijn zeer, zeer zeldzaam, met [tussen 2002 en 2020](#) 77 aanvallen in heel Europa. Het aantal doden: nul.

Voor- en tegenstanders van de wolf vliegen elkaar in de haren. Voorlopig dieptepunt: een afgehakte wolvenkop die werd achtergelaten [voor een bureau van de Nabu](#). Ondanks hun beschermde status worden ze vaker gedood. Slechts heel zelden worden de daders gepakt.

Om de angel uit de discussie te halen, kondigde de regering-Scholz de komst aan van een 'dialogue' over de wolf (ook in Nederland staat voor 2023 overigens een '[maatschappelijke dialoog](#)' over de wolf op het programma). 'Ons doel', stond in het Duitse regeerakkoord, 'is om het samenleven van vee, mensen en de wolf zo vorm te geven, dat ondanks de groeiende wolvenpopulatie zo min mogelijk conflicten voorkomen.' Erg concreet werd het kortom niet.

Vertegenwoordigers van de landelijke en lokale overheid zullen aanschuiven bij de

dialogoog, net als wetenschappers, jagers, boeren, en andere betrokken partijen. Bij aanvang van de eerste bijeenkomst, donderdag, stond de boel al op scherp. Bernhard Krüsken, voorzitter van de Duitse boerenbond, [belegde de dag ervoor](#) een persconferentie met collega's van onder meer de jagersbond. Hij zei dat milieuminister Steffi Lemke (Groenen) het overleg niet serieus neemt, en alleen maar 'tijd probeert te kopen'. Uiteindelijk zou het de minister te doen zijn om de groei van de wolvenpopulatie, zei hij, en niets anders.

De regering van de deelstaat Beieren wacht de dialoog niet af en bepaalde - [zo meldde landbouwsite Agrarheute](#) - dat een wolf al mag worden afgeschoten als hij één schaap heeft doodgebeten.

Lemke zelf zegt in te zetten op betere monitoring van de wolvenpopulatie. De ergste probleemgevallen zouden mogen worden afgeschoten, maar aan de beschermde status van het dier wil ze niet tornen. Tegenstanders van de wolf kunnen hun hoop nog vestigen op Brussel, waar het Europees Parlement zich in [\(een niet-bindende\) stemming](#) heeft uitgesproken voor een minder beschermde status. En als dat niet genoeg is, hebben ze Von der Leyen nog.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/55492/wolf-polariseert-ook-in-duitsland>